

Renaissance van de filantropie?

Titel Geven in Nederland 2011
Auteurs Theo Schuyt, Barbara Gouwenberg
 en René Bekkers
Uitgever Reed Business
Prijs € 36,84

door Jan Steyaert, lector Fontys Hogescholen

Driiing. Zaterdagmiddag, de deurbel gaat. Een dame van het kinderkankerfonds die balpennen verkoopt om middelen te werven. Afgelopen weken werd ik ook al overspoeld door mails van een collega die meedoet met Alpe d'HuZes. Hij en de andere fietsers halen ruim 20 miljoen op voor kankeronderzoek. Geen idee hoeveel de dame met haar balpennen binnenhaalt. Maar er zijn voldoende voorbeelden van spraakmakende acties zoals de beruchte televisieactie van Mies Bouwman in 1962 die (omgekeerd naar huidige waarde) 52 miljoen euro opbracht voor een woongemeenschap voor mensen met een beperking of de actie naar aanleiding van de tsunami eind 2005 waarbij zelfs 208 miljoen opgehaald werd.

Net verscheen de publicatie *Geven in Nederland 2011*, het nieuwe overzicht van hoe het ervoor staat met filantropie. Al sinds 1995 verschijnt deze publicatie om de twee jaar. Deze editie zal op meer belangstelling kunnen rekenen dan de voorgaande, gegeven een stevig bezuinigende overheid. Het aanspreken van andere inkomstenbronnen die niet via de overheid lopen is dan een strategie om de pijn te verzachten.

Het boek valt uiteen in drie delen: wie geeft en hoe (via giften, loterijen, vrijwilligerswerk), waar gaat het gegeven geld naar toe (religie, gezondheid, cultuur, enz.) en tenslotte drie specials over geven door vermogende Nederlanders, de niet-westerse allochtone gever en maatschap-

pelijk verantwoord ondernemen. De meeste gegevens zijn al van 2009 en de gevolgen van de crisis blijven nog buiten beeld. Toch is dit een boeiend overzicht van filantropisch Nederland. Of we er vrolijk van moeten worden is wat anders. Want de schattingen over de jaren heen laten zien dat geven op ongeveer 0,8 procent van het bruto nationaal product stabiel blijft, en dat maatschappelijke en sociale doelen slechts zo'n 10 procent van het totale giftenbudget toebedeeld krijgen. Religie, sport/recreatie en gezondheid (kanker!) zijn de populairste doelen. De meeste respondenten zijn ook niet van plan meer te gaan geven als de overheid bezuinigt.

Na lezing van deze editie van *Geven in Nederland* kijk ik al uit naar de volgende editie. Hopelijk maken de auteurs daarin ruimte voor wat ik dit keer miste: een duiding van het fenomeen filantropie ten opzichte van de verzorgingsstaat. Want gaat het nu om een welkome aanvulling op datgene wat de overheid doet, of is het een hardnekkige echo uit de tijd waarin we die verzorgingsstaat nog niet hadden? In de inleiding wijst Theo Schuyt wel naar de verschillen tussen overheid en filantropie, verwijzend naar politieke legitimatie voor het eerste en maatschappelijke legitimatie voor het laatste. Maar dat blijft zonder uitwerking. En ik blijf achter met de vraag of ik nou balpennen moet kopen van die dame aan de deur, dan wel dat kankerbestrijding toch via de overheid moet lopen. ■ js